

Naczelna Rada
Pielęgniarek i Położnych

Stanowisko nr 19
Naczelnej Rady Pielęgniarek i Położnych
z dnia 17 września 2026

w sprawie konieczności podjęcia prac legislacyjnych zmierzających do dostosowania aktów wykonawczych Ministra Zdrowia regulujących zakresy świadczeń zdrowotnych do obowiązującej normy ustawowej w związku z wejściem w życie z dniem 1 stycznia 2025 r. art. 5a ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o zawodach pielęgniarki i położnej

Naczelna Rada Pielęgniarek i Położnych, stoi na stanowisku, iż w aktualnym stanie prawnym konieczne jest podjęcie prac legislacyjnych zmierzających do dostosowania aktów wykonawczych Ministra Zdrowia regulujących zakresy świadczeń gwarantowanych do obowiązującej normy ustawowej w związku z wejściem w życie z dniem 1 stycznia 2025 r. art. 5a ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o zawodach pielęgniarki i położnej (Dz. U. 2026 r., poz. 15), dalej: „ustawa o zawodach pielęgniarki i położnej”, na mocy art. 9 ustawy nowelizującej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1897).

Poniżej przedstawione zmiany wynikają z konieczności dostosowania obowiązujących regulacji do aktualnych potrzeb systemu ochrony zdrowia oraz zapewnienia właściwych warunków wykonywania zawodu pielęgniarki i położnej.

I. W rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 22 listopada 2013 r. w sprawie świadczeń gwarantowanych z zakresu leczenia szpitalnego (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 870 ze zm.), w załączniku nr 3, w kolumnie 2 określającej warunki realizacji świadczeń gwarantowanych, w lp. 9 Chirurgia ogólna; lp. 10 Chirurgia onkologiczna/chirurgia onkologiczna dla dzieci; lp. 46 Urologia/urologia dla dzieci – w pozycji: „Pielęgniarki” należy dodać „Położne”. W kolumnie 3 *Hospitalizacja* należy dodać kolejne zdanie o treści: „Położne - po ukończeniu kursu uzupełniającego w zakresie pielęgniarstwa dla położnych, o którym mowa w art. 5a ust. 1 i 2 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o zawodach pielęgniarki i położnej.”

Uzasadnienie

Uprawnienie, o którym mowa w pkt 1, dotyczy wyłącznie zakresów świadczeń realizowanych, w oddziale chirurgii ogólnej, w oddziale chirurgii onkologicznej/chirurgii onkologicznej

dla dzieci, w oddziale urologii/urologii dla dzieci, wyłącznie przez położne po ukończeniu kursu uzupełniającego w zakresie pielęgniarstwa dla położnych i nie ma zastosowania do pozostałych zakresów świadczeń gwarantowanych z zakresu leczenia szpitalnego.

II. 1. W rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 22 listopada 2013 r. w *sprawie świadczeń gwarantowanych z zakresu świadczeń pielęgnacyjnych i opiekuńczych w ramach opieki długoterminowej* (t.j. Dz. U. z 2026 r. poz. 250):

1) w § 4 ust. 2 pkt 2 po wyrazie „pielęgniarkę” dodaje się wyraz „położną”;

2) po § 4 dodaje się § 4a w brzmieniu:

„4a Położna może realizować świadczenia pielęgnacyjne i opiekuńcze w ramach stacjonarnej opieki długoterminowej, po ukończeniu kursu uzupełniającego w zakresie pielęgniarstwa dla położnych, o którym mowa w art. 5a ust. 1 i 2 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o zawodach pielęgniarki i położnej.”

2. W załączniku nr 4 do ww. rozporządzenia, w lp. 1 Świadczenia udzielane w warunkach stacjonarnych w zakładzie opiekuńczym dla osób dorosłych, dla dzieci i młodzieży do ukończenia 18. roku życia lub dla świadczeniobiorców wentylowanych mechanicznie, w części A. Zakłady opiekuńcze dla dorosłych, kolumnie 2 *Pozostały personel* należy dodać kolejny pkt 7) o treści:

„7) Położna po ukończeniu kursu uzupełniającego w zakresie pielęgniarstwa dla położnych, o którym mowa w art. 5a ust. 1 i 2 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o zawodach pielęgniarki i położnej”.

Uzasadnienie

Wprowadzenie ww. przepisów rozszerza katalog osób uprawnionych do realizowania ww. świadczeń w zakładach opiekuńczych dla dorosłych. Położna może być zatrudniona przy udzielaniu świadczeń zdrowotnych w ramach stacjonarnej opieki długoterminowej, po ukończeniu kursu uzupełniającego w zakresie pielęgniarstwa dla położnych, o którym mowa w art. 5a ust. 1 i 2 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o zawodach pielęgniarki i położnej.

III. W rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 29 października 2013 r. w *sprawie świadczeń gwarantowanych z zakresu opieki paliatywnej i hospicyjnej* (t.j. Dz. U. 2022 r., poz. 262), w załączniku nr 2 *Warunki realizacji świadczeń gwarantowanych z zakresu opieki paliatywnej i hospicyjnej*, wprowadza się następujące zmiany:

I. Świadczenia gwarantowane realizowane w warunkach stacjonarnych, w ust. 1 po pkt 2) należy dodać pkt 3) o treści:

„3) położna po ukończeniu kursu uzupełniającego w zakresie pielęgniarstwa dla położnych, o którym mowa w art. 5a ust. 1 i 2 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o zawodach pielęgniarki i położnej”.

Uzasadnienie

Położna może realizować świadczenia gwarantowane z zakresu opieki paliatywnej i hospicyjnej tylko w warunkach stacjonarnych, po ukończeniu kursu uzupełniającego w zakresie pielęgniarstwa dla położnych, o którym mowa w art. 5a ust. 1 i 2 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o zawodach pielęgniarki i położnej.

W związku z powyższymi propozycjami Naczelna Rada Pielęgniarek i Położnych zwraca uwagę na konieczność pilnego podjęcia prac legislacyjnych w zakresie dostosowania rozporządzeń Ministra Zdrowia regulujących zakres świadczeń gwarantowanych do aktualnego stanu prawnego wynikającego z art. 5a ustawy o zawodach pielęgniarki i położnej.

Wprowadzenie zmian umożliwi położnym w uzasadnionych przypadkach wynikających z braku możliwości podjęcia zatrudnienia jako położna (np. zatrudnionym w oddziałach ginekologiczno-położniczych, neonatologicznych itp., które są zamykane albo planowane do zamknięcia lub tym położnym, które nie mogą znaleźć zatrudnienia w zawodzie z powodu braku miejsc pracy) realizację świadczeń zdrowotnych wobec wszystkich pacjentów, niezależnie od płci i wieku, po ukończeniu kursu uzupełniającego w zakresie pielęgniarstwa dla położnych, a także zapewni prawidłową realizację świadczeń zdrowotnych oraz pełne wykorzystanie kompetencji zawodowych położnych.

Istniejące aktualnie braki w przepisach wykonawczych tworzą nieakceptowalną sytuację, w której położne po ukończeniu przedmiotowego kursu uzupełniającego, pomimo ogólnych kompetencji nadanych im na drodze ustawy, nie posiadają odpowiednich uprawnień do ich realizacji i rozliczania w ramach umowy z Narodowym Funduszem Zdrowia. Powyższa sytuacja pozostaje niezmienną od początku 2025 r. pomimo wielokrotnego jej sygnalizowania przez Naczelną Radę Pielęgniarek i Położnych. Taki stan rzeczy prowadzi w znacznym zakresie do bezskuteczności rozwiązań prawnych wprowadzonych przez ustawodawcę do systemu niecałe dwa lata temu.

Naczelna Rada Pielęgniarek i Położnych podkreśla również, że położne były wielokrotnie zapewniane przez Ministerstwo Zdrowia oraz Konsultanta Krajowego w dziedzinie pielęgniarstwa położniczego, iż w związku z zamykaniem oddziałów ginekologiczno-położniczych nie utracą miejsc pracy. Deklarowano, że położne znajdą zatrudnienie w innych oddziałach, gdzie – po ukończeniu kursu uzupełniającego – będą mogły realizować zadania pielęgniarские zgodnie z art. 5a ustawy o zawodach pielęgniarki i położnej. Były to jednoznaczne zapewnienia i obietnice, które miały zagwarantować bezpieczeństwo zawodowe tej grupie. Tymczasem obecna sytuacja pokazuje, iż mimo zdobycia nowych kwalifikacji, finansowanych ze środków unijnych, położne pozostają bez realnych możliwości podjęcia pracy zgodnej z nabytymi kompetencjami. Powstaje pytanie, czy taki sposób zarządzania kadrami medycznymi w Ministerstwie Zdrowia jest spójny z deklarowanymi założeniami polityki zdrowotnej państwa. Brak miejsc pracy dla wykształconych położnych, przy jednoczesnym braku dostosowania przepisów wykonawczych, stanowi poważne zaniedbanie i prowadzi do faktycznego zmarnowania potencjału zawodowego. Taki stan rzeczy prowadzi do marnotrawstwa środków publicznych przeznaczonych na przedmiotowe kształcenie położnych.

Sekretarz NRPiP

Kamilla Gólcz

Prezes NRPiP

Mariola Łodzińska